

Historische Vereniging Brabant

Jaarverslag 2011

Voorwoord

De Historische Vereniging Brabant spant zich in om de geschiedbeoefening in en over Noord-Brabant te stimuleren. Zij doet dat door beroepsbeoefenaren en bijzonder geïnteresseerden in contact te brengen met elkaar en te proberen hen onderling te verbinden. Dit doel wordt nagestreefd door het beleggen van contactdagen, thema-, en studiebijeenkomsten.

De Historische Vereniging Brabant streeft er naar haar activiteiten zoveel mogelijk te ontwikkelen en te organiseren in samenwerking met andere organisaties, dan wel andere organisaties daarbij behulpzaam te zijn, ten einde op die manier weer een bijdrage te leveren aan wat die organisaties in het belang van de geschiedbeoefening in en over Noord-Brabant nastreven.

Naast de rol die de Historische Vereniging Brabant vervult als ‘netwerkorganisatie’ en ‘bondgenoot’, spant zij zich ook ervoor in om bepaalde projecten financieel mede mogelijk te maken. Langs die lijn werkt de Historische Vereniging Brabant er aan mee dat het Noordbrabants Historisch Jaarboek, podium voor recent historisch onderzoek, als jaarlijkse boekuitgave zal kunnen blijven voortbestaan.

De Historische Vereniging Brabant is een vrijwilligersorganisatie die haar kracht ontleent aan haar leden. Daarom spreken wij bij het uitbrengen van dit jaarverslag onze hartelijke dank uit aan al diegenen die er aan hebben meegewerkt om de voor 2011 geplande activiteiten tot een goed einde te brengen. Een speciaal woord van dank aan prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld, voor zijn adviezen en bijzondere inzet daarbij, is in dat verband dan ook zeer zeker op zijn plaats. Dat laatste geldt ook voor de Stichting Erfgoed Brabant, in het bijzonder voor de ondersteuning die de Historische Vereniging Brabant over 2011 van haar heeft mogen ondervinden in de vorm van het tijdschrift In Brabant en de genoten hulp bij het administratief beheer van de adresbestanden van onze vereniging.

Willem van der Staak, voorzitter

Greet Kürten, secretaris

Mirjam Heijs, penningmeester

1 Activiteitenprogramma 2011

Zaterdag 19 februari 2011

Algemene ledenvergadering en Contactdag

Op 19 februari 2011 vond in Breda de jaarlijkse algemene ledenvergadering en contactdag plaats. In de ochtend werd er vergaderd over de jaarlijks gebruikelijke zaken van huishoudelijke aard: het jaarverslag en de jaarrekening 2010, het jaarprogramma en de begroting 2011, de bestuurssamenstelling en de benoeming van de kascontrolecommissie voor het jaar 2011.

Verder zijn in deze vergadering enkele belangrijke beslissingen genomen over het te voeren beleid. Dit op aanbeveling van een werkgroep ad hoc, samengesteld uit de leden Cees van Beukering, Peter Benders, Henk van den Boomgaard, Theo Cuijpers, Jopie de Haan, Henk Roosenboom en Ottie Thiers. Beknopt samengevat werd besloten dat de Historische Vereniging Brabant bij de verdere uitbouw en ontwikkeling van haar activiteiten nadrukkelijker dient te streven naar méér kwaliteit en nauwere aansluiting bij de wereld van onderzoek en wetenschap, waardoor zij zich ook duidelijker van andere organisaties zou kunnen onderscheiden, en dat zij zich daarbij ook méér dient te laten leiden door wat er in Noord-Brabant op het terrein van geschiedbeoefening en erfgoed actueel leeft en speelt.

De ledenvergadering vond plaats in restaurant Het Kabinet aan de Markt, waar na afloop daarvan ook gezamenlijk werd geluncht. 's Middags werd onder leiding van enkele stadsgidsen een rondwandeling gemaakt door de historische binnenstad, waarbij een bezoek werd gebracht aan o.m. de Grote Kerk, de Koninklijke Militaire Academie en het Begijnhof van Breda. Het aantal deelnemers aan de algemene ledenvergadering en contactdag bedroeg in totaal 42.

Zaterdag 14 mei 2011   Studiedag 200 Jaar Burgerlijke Stand

Op 14 mei 2011 organiseerde de Historische Vereniging Brabant voor haar leden en andere belangstellenden in Tilburg een studiedag gewijd aan de betekenis van de Burgerlijke Stand als belangrijke vindplaats en bron voor historisch onderzoek. De themakeuze werd ingegeven door het feit dat de Burgerlijke Stand in Nederland 200 jaar geleden werd ingevoerd. Bij de organisatie van deze dag werkte de Historische Vereniging Brabant samen met het Regionaal Archief Tilburg, bij wie zij op locatie ook de volle gastvrijheid genoot.

Het programma omvatte een rondleiding, die verzorgd werd door Theo van Herwijnen, verbonden aan het Regionaal Archief Tilburg, over de door hem samengestelde expositie van historische en meest uitzonderlijke geboorte-, huwelijks-, en overlijdensakten. Vervolgens volgde een drietal voordrachten, verzorgd door Bas de Vet, Pieter van de Sanden en Jef van Gils, welke handelden over het door hen recent verricht genealogisch onderzoek en de ervaringen die ieder van hen daarbij had opgedaan. Het aantal deelnemers aan deze studiedag bedroeg in totaal 22.

Zaterdag 3 september 2011   Studiereis naar Mechelen

Op 3 september 2011 bracht de Historische Vereniging Brabant onder leiding van prof. dr.   Arnoud-Jan Bijsterveld van de Leerstoel Cultuur in Brabant aan de Universiteit van Tilburg een bezoek aan Mechelen. De reis werd gemaakt per touringcar vanaf het NS-station Tilburg West v.v. Op de heenreis verzorgde prof.

Bijsterveld die dag een lezing waarin hij in grote lijnen de geschiedenis van de stad Mechelen vanaf het jaar 1000 tot op heden schetste. Daarbij ging hij met name in op de bijzondere rol die daarin is gespeeld door Margareta van York en Margareta van Oostenrijk.

Bij aankomst in Mechelen werd koffie gedronken in het Hof van Merode (vanaf het midden van de 16de eeuw tot 1970 de behuizing van het grootseminarie van het Bisdome Mechelen), waarna een bezoek werd gebracht aan het Lamot Centrum (een congres- en erfgoedcentrum gehuisvest in een monumentaal brouwerijpand uit de 19de eeuw) en aan de daar ingerichte tijdelijke tentoonstelling Rik Wouters & Co – Beeldhouwers te Mechelen. Na de lunch werd onder leiding van een tweetal stadsgidsen een rondwandeling gemaakt door de historische binnenstad, met als hoogtepunten: een bezoek aan het Paleis van de Hoge Raad (indertijd het woonpaleis van Margareta van Oostenrijk), de Lakenhal en het monumentale stadhuis van de Stad Mechelen. Het aantal deelnemers aan de excursie naar Mechelen bedroeg in totaal 49.

Zaterdag 2 oktober 2011   Dag van de Brabantse Volkscultuur

De ‘Dag van de Brabantse Volkscultuur’ is een jaarlijks terugkerende activiteit. Bij de organisatie werkt de Historische Vereniging Brabant nauw samen met de Stichting Erfgoed Brabant, de Leerstoel Cultuur in Brabant, de Stichting Brabants Heem en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur en Immaterieel Erfgoed. Deze studiedag vond plaats op 2 oktober 2011 in De Schakel in Gilze, onder de titel “Mensenlevens als bron”.

Het programma omvatte workshops, waaruit de deelnemers een keuze konden maken, verzorgd door Evelien Walhout (Doodsoorzaken kindersterfte), Christian van de Ven (Genealogische communities), Theo van Herwijnen (Burgerlijke stand als bron), Gerard Velders (De burgerlijke stand in de toekomst) en Doreen Gerritzen (Over voornamen). Namens de Historische Vereniging Brabant maakten Cecile van Eijden-Andriessen en Mirjam Heijs deel uit van de organisatie. Het aantal deelnemers aan deze studiedag bedroeg in totaal 38.

Vrijdag 2 december 2011   Presentatie Noordbrabants Historisch Jaarboek

Het Noordbrabants Historisch Jaarboek is een jaarlijkse boekuitgave, gebaseerd op nauwe onderlinge samenwerking tussen de Stichting Zuidelijk Historisch Contact, de Leerstoel Cultuur in Brabant, de Stichting Erfgoed Brabant en de Historische Vereniging Brabant, waarbij de Stichting Zuidelijk Historische Contact de rol vervult van uitgever, de Leerstoel Cultuur in Brabant (prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld) zorg draagt voor de samenstelling en redactie. De Stichting Erfgoed Brabant heeft zich jaarlijks verplicht, zulks tot en met 2014, de Stichting Zuidelijk Historisch Contact voor dit doel financieel te ondersteunen, terwijl de Historische Vereniging Brabant zich heeft verplicht, zulks eveneens tot en met 2014, het jaarboek jaarlijks van de Stichting Zuidelijk Historisch Contact af te nemen in een oplage ter grootte van haar ledental.

Het Noordbrabants Historisch Jaarboek 2011 (deel 28) werd uitgebracht op 2 december 2011 en officieel gepresenteerd op een daartoe belegde feestelijke zitting

in het Museum voor vlakglas en emaillekunst in Ravenstein. Coen Mesterom, kunstglazenier, verzorgde op deze bijeenkomst een inleiding over de glas-in-loodtechniek. Bert Mattijs en Joost van Hest verzorgden een korte voordracht over respectievelijk de glas-in-loodramen in de Sint-Gummariskerk in Lier en de z.g.n. 'rozenkransramen' in de Heikesekerk in Tilburg: de studies waarmee beiden als auteur hun medewerking aan het jaarboek hadden verleend. Het aantal deelnemers bedroeg ca 80.

In Brabant, tijdschrift voor Brabants heem en erfgoed
Het tijdschrift In Brabant is een uitgave van de Stichting Brabants Heem, de Historische Vereniging Brabant en de Stichting Erfgoed Brabant, waarbij de Stichting Erfgoed Brabant de rol van uitgever vervult en ook zorg draagt voor de distributie. In 2011 is het tijdschrift In Brabant zes maal uitgebracht.

2. Leden, Bestuur en Organisatie

Leden

Per 31 december 2011 telde de Historische Vereniging Brabant 333 leden. In 2011 hebben in totaal tien leden hun lidmaatschap opgezegd, zijn drie leden overleden en hebben zich acht nieuwe leden aangemeld. Eind 1996 bedroeg het ledental 395. De trend van de jaarlijks geleidelijke terugloop van het ledental heeft zich tot onze spijt ook in 2011 verder doorgezet.

Bestuur

Het bestuur heeft in 2011 bestaan uit de volgende leden:

Ottie Thiers	voorzitter (t/m 8 maart 2011)
Willem van der Staak	voorzitter (vanaf 8 maart 2011)
Greet Kürten	secretaris
Mirjam Heijs	penningmeester
Peter Benders	lid (t/m 31 december 2011)
Jopie de Haan	lid
Arie van de Ven	lid (t/m 29 juli 2011)

Het bestuurslidmaatschap van Arie van de Ven eindigde door zijn overlijden. Ottie Thiers en Peter Benders hebben het bestuurslidmaatschap beëindigd op eigen verzoek.

Organisatie

De besluitvorming in de algemene ledenvergadering op 19 februari 2011 over het te voeren beleid heeft het bestuur aanleiding gegeven om bij de ontwikkeling van nieuwe activiteiten professionaliteit en vakdeskundigheid méér centraal te stellen en te zoeken naar nieuwe mogelijkheden tot samenwerking met andere organisaties. Dat heeft geleid tot de instelling door het bestuur van een commissie, belast met de voorbereiding en organisatie van het activiteitenprogramma 2012. Deze commissie onder leiding van oud-bestuurslid Ottie Thiers is voorts samengesteld uit de bestuursleden Jopie de Haan en Mirjam Heijs.

Het tweede aandachtspunt, het zoeken naar nieuwe samenwerkingsmogelijkheden, heeft in 2011 al meteen geleid tot een nieuw initiatief: de succesvolle publiekspresentatie, in aanwezigheid van de auteurs en de redactie, van het Noordbrabants Historisch Jaarboek 2011, georganiseerd in samenwerking met de Stichting Zuidelijk Historisch Contact, op 2 december 2011 in Ravenstein.

Communicatie

Eind 2011 werd een begin gemaakt met verdere uitbreiding van het bestand van de e-mailadressen van de leden van de vereniging, met als doel om hen in het vervolg meer langs die weg van nieuws te kunnen voorzien en ook om te kunnen besparen op de jaarlijkse kosten van porti.

Op het internet is de Historische Vereniging Brabant bereikbaar op www.hvbrabant.nl. Qua vormgeving en redactie heeft deze site in de loop van 2011 geen verandering ondergaan.

Binnen het domein van de sociale netwerken op het internet is de Historische Vereniging Brabant sinds medio 2011 herkenbaar en bereikbaar als interessegroep op LinkedIn.

Mirjam Heijs, lid van het bestuur, vervult de rol van groepsbeheerder. Deze LinkedIn-groep neemt geleidelijk aan in omvang toe en telt thans 28 volgers.

Het bestuur van de Historische Vereniging Brabant

‘s- Hertogenbosch, 12 maart 2011

Historische Vereniging Brabant
Postbus 672
5201 AR ‘s-Hertogenbosch
secretaris@hvbrabant.nl